

Intyg och utlåtanden inom hälso- och sjukvården

Förändringar sedan föregående version

Redaktionella ändringar, giltighetstiden förlängd.

Sammanfattning

Denna riktlinje innehåller grundläggande information avseende när intyg ska avfattas. Verksamhetschefen ansvarar för att det finns fastställda rutiner för intygsskrivande vid kliniken.

Förutsättningar

Ett intyg innehåller objektiva omständigheter om vården, en redovisning av fakta till skillnad från ett utlåtande som också kan innehålla bedömningar, analyser och prognoser över den vård som har getts. Denna riktlinje beskriver allmänna förutsättningar för intygsskrivande. Kort berörs också den allmänna skyldigheten att i offentlig vård utfärda utlåtanden enligt patientsäkerhetslag (2010:659) [1].

Allmänt

I patientdatalag (2008:355), 3 kap 16 § [2], anges att den som är skyldig att föra patientjournal också är skyldig att utfärda intyg om vården. Skyldigheten gäller begäran som kommer från patienten själv. Om patienten inte begär det själv utan begäran kommer genom en annan person, ska den styrkas genom en fullmakt. För minderåriga gäller, i det fall att det finns flera vårdnadshavare, att båda vårdnadshavarna tillsammans ska begära ett intyg. I praktiken kan det emellertid i de flesta fall antas att båda föräldrarna är införstådda med begäran om intyg. I tveksamma fall ska medarbetare rådgöra med sin närmaste chef.

Vid intygsskrivande uppmanas till en allmän försiktighet. Den som har utfärdat ett intyg ska alltid ställa sig frågan om det i det enskilda fallet finns legalt stöd för intyget/utlåtandet.

Allmänt om skyldigheten att i offentligvård utfärda utlåtanden

Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) [1] anger i 6 kap. 9 § att läkare som är verksamma inom offentlig sjukvård är skyldiga att bistå länsstyrelse, domstol, åklagarmyndighet eller polismyndighet:

9 § En läkare eller tandläkare som är verksam inom den offentligt bedrivna hälso- och sjukvården är skyldig att, i den omfattning övriga skyldigheter i yrkesutövningen inte hindrar det eller det annars inte finns särskilda skäl mot det, utföra undersökningar och ge utlåtanden över dessa på begäran av länsstyrelse, domstol, åklagarmyndighet eller polismyndighet.

En läkare som är verksam inom den offentligt bedrivna hälso- och sjukvården är på begäran av polisman skyldig att, i den omfattning övriga skyldigheter i yrkesutövningen inte hindrar det eller det annars inte finns särskilda skäl mot det, utföra en undersökning som innebär kroppsbesiktning av någon som är misstänkt för brott som kan ge frihetsstraff.

Begränsningen i skyldigheten att utföra undersökningar och ge utlåtanden gäller inte för en läkare som är verksam huvudsakligen inom öppen vård och, när det gäller undersökning och utlåtande om alkoholpåverkan, inte heller för någon annan läkare.

I lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott finns det särskilda bestämmelser om utlåtanden i vissa fall [3].

Vid begäran från dessa instanser kan således intyg/utlåtande utfärdas utan samtycke från patienten.

Roller och ansvar

Reglering av ansvar för intyg inom en verksamhet preciseras i Socialstyrelsens föreskrift (HSLF-FS 2018:54) om utfärdande av intyg inom hälso- och sjukvården m.m. Regleringen av ansvar finns i 2, 3, 4 och 5 kap [4].

Vårdgivaren, landstinget, ansvarar för att det finns ändamålsenliga rutiner för utfärdande av intyg och utlåtanden samt att berörda yrkesutövare fått adekvat utbildning och fortbildning i ämnet. Det är dessutom vårdgivarens ansvar att se till att det finns en etablerad samverkan med lokal polismyndighet.

Verksamhetschefen ansvarar bland annat för att det finns fastställda rutiner och fördelning av ansvar inom en verksamhet. Rutiner och ansvarsfördelning ska dokumenteras.

Utförande

Att utfärda intyg

I Socialstyrelsens föreskrift (HSLF-FS 2018:54) om utfärdande av intyg inom hälso- och sjukvården m.m. anges förutsättningar för att utfärda intyg och utlåtanden [4]. Där anges att ett intyg ska utformas så att intygspersonen och mottagaren kan förstå förhållandena och värdera innebörden av uttalandena. Intyget ska vara fullständigt och entydigt och skrivas med en läslig text och på ett begripligt språk. Intyget ska innehålla uppgifter om:

- Ändamålet med intyget.
- Intygspersonens identitet beskrivna på ett sådant sätt att han eller hon inte kan förväxlas med någon annan. Namn och personnummer/samordningsnummer kan ersättas med en adekvat beskrivning av personens identitet.
- Hur identiteten har styrkts.
- Intygsutfärdarens namn, kompetens, tjänsteställning/befattning, tjänsteställe, adress och telefonnummer.
- Om intyget ska åberopas vid domstol eller annat rättsförhållande ska detta särskilt anges i intyget. Intyget ska dateras och

undertecknas av
intygsutfärdaren, se 6 kap.

- Intygsutfärdaren ska beakta att intyget kan få en avgörande betydelse i offentliga och enskilda rättsförhållanden och endast uttala sig om förhållanden som han/hon har tillräcklig kännedom om. Det ska tydligt framgå vad som är intygsutfärdarens egna uttalanden och vilka uppgifter som härrör från intygspersonen eller andra, se 6 kap.
- Intyget ska innehålla noggranna uppgifter om undersökningar, upplysningar, journalhandlingar och andra handlingar som ligger till grund för bedömningen. Symtom och iakttagelser som framkommit vid personlig undersökning ska redovisas, samt vilka av dessa och vilka avseenden de ligger till grund för bedömningen, se 5 kap.
- Vid utfärdande av intyg, förtydliga gärna att det grundas på tillgänglig information och vari denna information består, för att markera vad som är grunden till bedömningen.
- Intygsutfärdaren ska informera intygspersonen om de undersökningar, uppgifter och upplysningar som krävs för intyget. Informationen ska uppfylla kraven i kap 5 och 6 samt 6 kap i patientsäkerhetslagen (2010:659). Utredningen ska genomföras med respekt för intygspersonens självbestämmande, integritet och värdighet [1].

Uppföljning

Verksamhetschefen ska fortlöpande följa upp och säkerställa att verksamheten och rutinerna och ansvarsfördelningen uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven i HSLF-FS 2018:54 [4].

Källförteckning

1. Patientsäkerhetslag (SFS 2010:659). Svensk författningssamling.
www.riksdagen.se under rubrik *Dokument & lagar*

2. Patientdatalag (SFS 2008:355). Svensk författningssamling
www.riksdagen.se under rubrik *Dokument & lagar*
3. Lagen (SFS 2005:225) om rättsintyg. Svensk författningssamling
www.riksdagen.se under *Dokument & lagar*
4. Socialstyrelsens föreskrifter om att utfärda intyg i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2018:54). Socialstyrelsens författningssamling
www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201854-om-att-utfarda-intyg-i-halso--och-sjukvarden2

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Granskad av: Henrik Hermansson, (henhe), Administrativ chef

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-101

Version: 6.0

Giltig från: 2025-11-18

Giltig till: 2027-11-18